

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОДІЛЬСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОЛЕДЖ

Факультет

(назва факультету)

Кафедра обліку і оподаткування

Завідувачкою
Директор коледжу
(Грішак М.М.)
30 вересня 20 19

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Конституційне право

освітній етап	бакалавр
освітньо-професійна програма	Облік і оподаткування
шифр і назва галузі знань	07 Управління та адміністрування
шифр і назва спеціальності	071 Облік і оподаткування
назва спеціалізації	
мова викладання	державна (українська)

м. Кам'янець-Подільський

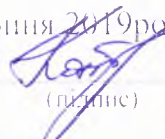
2019 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:
Подільським спеціальним навчально-реабілітаційним соціально-економічним коледжем

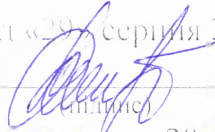
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

І. Палилюк О.М., кандидат історичних наук;

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри обліку та оподаткування, що відповідає за забезпечення освітньої програми

Протокол від «28» серпня 2019 року № 1
Завідувач кафедри (Коркушко О.П.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«28» серпня 2019 року

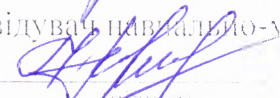
Схвалено Науково-методичною комісією Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1
Голова (Гуменок І.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«29» серпня 2019 року

Схвалено Вченою радою Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу

Протокол від «30» серпня 2019 року № 1
Голова (Грінак М.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«30» серпня 2019 року

Програму перевірено

Завідувач навчально-методичного відділу (Гарбарський І.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«29» серпня 2019 року

1. Мета навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: засвоєння студентами основоположних знань в галузі конституційного права України, вміння застосовувати знання з конституційного права України в конкретних умовах суспільного життя та в практичній діяльності а також опанування ними методики правового аналізу норм вказаної галузі права.

1.1. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК 17. Здатність враховувати правові засади у професійній діяльності, орієнтуватися в системі трудового та конституційного законодавства.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	

1.2. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	<p>ПР 25. Використовувати законодавство, що регулює суспільні відносини в галузі найманої праці, та вміти захистити свої трудові права в якості працівника або роботодавця.</p> <p>ПР 26. Знати конституційне законодавство України, роль і місце державних органів в системі державно-владного механізму.</p>
--------------------------------------	--

2.Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

- 1.1. Кількість кредитів – 4
- 1.2. Загальна кількість годин – 120
- 1.3. Кількість модулів – 2
- 1.4. Кількість змістових модулів – 2
- 1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва) – реферати з теми (модуля).

2. Характеристика навчальної дисципліни:

- 2.1. Форма навчання – денна, заочна
- 2.2. Статус навчальної дисципліни (нормативна/навчальна дисципліна самостійного вибору) – нормативна навчальна дисципліна циклу професійної і практичної підготовки

2.3.Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – соціологія, господарське право.

ПР 02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР 20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

ПР 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

3. Обсяг навчальної дисципліни

1.3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль, тема та її короткий зміст	Шифри якими повинен здобувач вищої освіти	Шифри програмних результатів навчання здобувача вищої освіти
<i>Змістовний модуль 1. Загальні положення конституційного права України</i>		
<p>Тема 1. Конституційне право як галузь права, наука і початкова дисципліна</p> <p>Поняття, предмет і метод конституційного права України (далі – конституційне право) як галузі права. Суспільні відносини, які регулюються нормами конституційного права. Місце конституційного права в системі національного права України.</p> <p>Структурна характеристика конституційного права. Інститути конституційного права. Конституційне право як складова публічного права. Норми конституційного права (поняття, форми виразу, юридичні властивості), їх класифікація. Конституційно-правові відносини, їх види, суб'єкти та об'єкти. Конституційно-правові санкції. Відповідальність у конституційному праві.</p> <p>Наука конституційного права в Україні: основні етапи розвитку, провідні правові школи, проблеми наступництва, сучасний стан та перспективи розвитку науки конституційного права. Юридична, соціологічна, політологічна і культурологічна школи конституційного права. Українські вчені конституціоналісти. Методологія науки конституційного права. Функції та методи дослідження. Конституційне право як навчальна дисципліна. Конституційне право та інші дисципліни конституційно-правового циклу.</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.

<p>Тема 2. Джерела конституційного права Джерела конституційного права: поняття, системи, види. Конституція України – основне джерело конституційного права. Характеристика законів, інших нормативно-правових актів, які є джерелами конституційного права.</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.
<p>Тема 3. Теоретичні основи Конституції України Історико-культурні та соціально-економічні передумови виникнення інституту „основного закону (lex fundamentalis) держави” як важливого елементу загальноєвропейської культури. Поняття та сутність Конституції, її юридичні властивості. Предмет та межі конституційного регулювання. Функції Конституції. Об’єкти конституційного регулювання. Форма і структура Конституції. Реалізація Конституції. Конституція і конституціоналізм. Поняття, сутність та характерні ознаки конституціоналізму як політико-правового явища.</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.
<p>Тема 4. Основні етапи розвитку Конституції України Періодизація розвитку конституційно-правової думки в Україні. Політикоправова характеристика пам’яток правової думки та основних конституційних проектів і актів України попередніх етапів національної історії: “Руська правда” Ярослава Мудрого, Литовські статuti, Конституція Пилипа Орлика, “Начерки Конституції Республіки” Григорія Андрузького, “Проект основаній устава українського общества “Вольний Союз” – “Вільна Спілка” Михайла Драгоманова, конституційний проект Михайла Грушевського 1905 року, універсали Української Центральної Ради, конституційне законодавство Української Народної Республіки, Західноукраїнської Народної Республіки, Української Гетьманської Держави, Карпатської (Закарпатської) України, Української РСР та ін. Політико-правова характеристика етапу становлення нової конституційної системи незалежної України (Декларація про державний суверенітет України; Концепція нової Конституції України, схвалена Верховною Радою Української РСР 19 червня 1991 року; Акт проголошення незалежності України; проекти Конституції України 1 липня 1992 року, 26 жовтня 1993 року; Конституційний Договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України). Загальний огляд конституційних проектів України 1995-1996 років. Витоки та перспективи розвитку Конституції України 1996 року. Наступність у конституційному розвитку України. Перехідні положення Конституції України.</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.

<p>Сучасний розвиток Конституції України. Теоретичні питання, що стосуються реалізації норм Конституції (поняття, характерні ознаки, форми реалізації – дотримання і реалізація). Суб'єкти реалізації Конституції України. Прямая й опосередкована дія конституційних норм. Правова охорона Конституції України (поняття, зміст та характерні ознаки). Порядок внесення змін до Конституції України.</p>		
<p>Тема 5. Загальні засади конституційного ладу України</p> <p>Поняття, сутність та система загальних засад конституційного ладу в Україні. Права людини і суверенітет народу як основа українського державотворення. Форма держави: правління, політичний режим, державний устрій. Основні форми прямого народовладдя: вибори та референдум. Державна влада і місцеве самоврядування. Верховенство права, поділ влади, територіальна цілісність і єдність держави як конституційні принципи. Україна – суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Держава і громадянське суспільство.</p> <p>Конституційні засади політичної та ідеологічної різноманітності суспільного життя. Ідеологія українського державотворення. Конституційне закріплення власності, підприємництва, соціальної спрямованості ринкової економіки. Місце і роль політичних партій, громадських організацій, релігійних громад і церкви, засобів масової інформації у процесі становлення демократичної, соціальної і правової держави.</p> <p>Державно-правові ознаки суверенітету. Державні символи України (Державний герб України, Державний прапор України, Державний гімн України) та інші атрибути української державності (офіційна назва Української держави, державна мова, столиця, національна грошова одиниця, національні свята, державна печатка, державні нагороди тощо); питання їх належного нормативноправового закріплення, регулювання та охорони.</p> <p>Конституційно-правовий статус української нації, корінних народів і національних меншин в Україні, гарантії їх вільного розвитку. Інститут захисту конституційного ладу. Принципи зовнішньої політики України. Оборона і безпека України.</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.
<p>Тема 6. Конституційно-правовий статус людини і громадянина</p> <p>Поняття і сутність правового статусу особи в державі. Основи правового статусу людини. Принципи основ правового статусу особи.</p> <p>Поняття і юридична природа основних прав, свобод і обов'язків. Система основних прав і свобод людини і</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.

<p>громадянина: політичні, громадянські, економічні, соціальні, культурні та екологічні. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні.</p> <p>Гарантії прав та свобод. Право на рівний захист законом, презумпція невинності, право на кваліфіковану юридичну допомогу.</p> <p>Поняття та сутність основних гарантій реалізації та захисту (охорони) прав, свобод і обов'язків. Інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Юридичні гарантії прав людини: матеріальні і процесуальні форми, юридична відповідальність. Судовий розгляд справ як гарантія захисту прав і свобод.</p>		
<p>Тема 7. Громадянство в Україні</p> <p>Поняття і сутність громадянства. Громадянство і підданство. Особи з подвійним громадянством. Політико-правовий огляд становлення й еволюції інституту громадянства в Україні.</p> <p>Конституційні принципи громадянства України. Належність до громадянства України. Документи, які підтверджують належність до громадянства України. Порядок набуття та припинення громадянства України. Органи, які розглядають питання, пов'язані з громадянством України. Порядок розгляду справ з питань громадянства України, виконання рішень з питань громадянства України.</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.
<p>Тема 8. Статус іноземців, біженців та осіб без громадянства в Україні</p> <p>Особливості правового статусу в Україні іноземців та осіб без громадянства. Інститут притулку. Конституційно-правовий статус біженців в Україні. Законодавство, що регулює статус біженців в Україні. Міжнародні норми у сфері надання статусу біженця.</p>	. ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.
<p>Тема 9. Територіальний устрій України</p> <p>Територіальний устрій як категорія конституційного права. Територія держави як об'єкт конституційно-правового регулювання. Конституційно-правовий статус кордонів держави, територіальна юрисдикція. Державна територія України (поняття, основні етапи формування, проблема співвідношення державної території з українською етнічною територією). Державний кордон України. Україна – унітарна держава.</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.
<p>Тема 10. Конституційно-правові форми народовладдя в Україні</p> <p>Форми безпосереднього волевиявлення українського народу. Способи формування державних органів: вибори, призначення, спадкування, їх вплив на соціально-політичну природу і статус державних органів.</p> <p>Поняття і види виборів в Україні. Вибори як спосіб обрання народних депутатів України, Президента України, голів і депутатів місцевих рад, сільських,</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.

<p>селищних і міських голів. Виборче право і виборча система. Об'єктивне і суб'єктивне виборче право. Активне і пасивне виборче право. Принципи виборчого права. Основні засади виборчого процесу. Види виборчих систем: мажоритарна, пропорційна та змішана; їх основні відмінності.</p> <p>Призначення виборів. Виборчі округи, виборчі дільниці, виборчі комісії, списки виборців. Висунення кандидатів, суб'єкти права висунення кандидатів. Гарантії діяльності висунених кандидатів. Фінансування виборів. Визначення результатів голосування. Поняття і види референдумів. Предмети всеукраїнського та місцевих референдумів. Порядок організації та проведення всеукраїнського та місцевих референдумів. Юридична сила рішень всеукраїнського та місцевих референдумів.</p> <p>Народне обговорення найважливіших питань суспільного і державного життя. Дорадче опитування громадян. Збори громадян та інші форми визначення громадської думки. Відкликання народних депутатів України, депутатів та голів місцевих рад. Звернення громадян. Порядок розгляду пропозицій, заяв і скарг громадян. Відповідальність за порушення законодавства про звернення громадян.</p>		
<p><i>Змістовний модуль 2. Конституційно-правовий статус громадян України та іноземців.</i></p>		
<p>Тема 11. Конституційно-правові засади організації та діяльності органів державної влади в Україні</p> <p>Поняття та основні ознаки органу державної влади. Конституційний статус органу державної влади. Конституційна система і види органів державної влади. Чинники, що впливають на формування системи органів державної влади: форма правління, форма політичного правління, форма державного устрою, доктрина поділу влади, досвід державного будівництва, національні традиції державотворення та ін. Конституційні принципи організації та діяльності органів державної влади.</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.
<p>Тема 12. Верховна Рада як єдиний орган законодавчої влади в Україні</p> <p>Правова природа парламенту держави, його місце і роль у системі органів держави. Парламент та парламентаризм. Становлення парламентаризму в Україні. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України: порядок формування, строк повноважень, дострокове припинення діяльності, структура, повноваження, форми роботи.</p> <p>Постійні комітети, тимчасові комісії та інші органи Верховної Ради України. Депутатські групи та фракції.</p> <p>Голова Верховної Ради України, його заступники. Секретаріат Верховної Ради України. Конституційно-</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.

<p>правовий статус народного депутата України. Вільний та імперативний депутатський мандат. Депутатський імунітет та індемнітет. Право законодавчої ініціативи. Законодавча діяльність і законодавчий процес у Верховній Раді України.</p>		
<p>Тема 13. Президент України – глава держави</p> <p>Правова природа, соціальне призначення і політична роль інституту глави держави (зумовленість формою державного правління, одноособовий та колегіальний глава держави, місце глави держави в системі органів державної влади тощо). Формування інституту глави держави в Україні.</p> <p>Місце і роль Президента України в конституційній системі України. Порядок обрання, строк повноважень: причини та умови дострокового припинення повноважень, присяга Президента України. Відповідальність глави держави. Повноваження Президента України, їх класифікація. Акти Президента України, їх контрастнація. Адміністрація Президента України, її правовий статус.</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.
<p>Тема 14. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади, інші органи виконавчої влади</p> <p>Правова природа уряду – Кабінету Міністрів України, його місце в системі органів державної влади. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України: місце в системі органів виконавчої влади, структура, порядок утворення, основні напрями діяльності, акти, відповідальність. Прем'єр-міністр України, віце - прем'єр-міністри України і міністри України. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади.</p> <p>Конституційно-правовий статус місцевих органів виконавчої влади. Порядок формування, структура, повноваження та акти місцевих державних адміністрацій. Відповідальність місцевих органів виконавчої влади.</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.
<p>Тема 15. Верховний Суд України та інші суди загальної юрисдикції</p> <p>Конституційно-правовий статус і соціальне призначення органів судової влади. Судова система України. Суд загальної юрисдикції: конституційно-правові засади утворення та функціонування. Спеціалізовані суди.</p> <p>Верховний Суд України. Порядок формування, структура, повноваження та організація діяльності. Голова Верховного Суду України. Пленуми Верховного Суду України.</p>	ЗК 17.	ПР 25. ПР 26.

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

3.2.1.Очна (денна)

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.	
<i>Змістовний модуль I. Загальні положення конституційного права України</i>	92	22	26	-	-	44	
Тема 1. Конституційне право як галузь права, наука і начальна дисципліна	8	2	-	-	-	6	
Тема 2. Джерела конституційного права	10	2	2	-	-	6	
Тема 3. Теоретичні основи Конституції України	2	2	-	-	-	-	
Тема 4. Основні етапи розвитку Конституції України	12	2	4	-	-	6	
Тема 5. Загальні засади конституційного ладу України	12	2	4	-	-	6	
Тема 6. Конституційно-правовий статус людини і громадянина	6	2	4	-	-	-	
Тема 7. Громадянство в Україні	10	2	4	-	-	4	
Тема 8. Статус іноземців, біженців та осіб без громадянства в Україні	10	4	2		-	4	
Тема 9. Територіальний устрій України	10	2	2	-	-	6	
Тема 10. Конституційно-правові форми народовладдя в Україні	12	2	4	-	-	6	
<i>Змістовний модуль 2. Конституційно-правовий статус громадян України та іноземців.</i>	28	2	10			16	
Тема 11. Конституційно-правові засади організації та діяльності органів державної влади в Україні	6	-	2	-	-	4	
Тема 12. Верховна Рада як єдиний орган законодавчої влади в Україні	7	1	2	-	-	4	
Тема 13. Президент України – глава держави	7	1	2	-	-	4	
Тема 14. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади, інші органи виконавчої влади	4		2	-	-	2	
Тема 15. Верховний Суд України та інші суди загальної юрисдикції	4	-	2	-	-	2	
РАЗОМ	120	24	36			60	

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Конституційне право як галузь права, наука і начальна дисципліна	Поняття, предмет і метод конституційного права України (далі – конституційне право) як галузі права.	2
2	Тема 2. Джерела конституційного права	Джерела конституційного права: поняття, системи, види.	2
3	Тема 3. Теоретичні основи Конституції України	Історико-культурні та соціально-економічні передумови виникнення інституту „основного закону (lex fundamentalis) держави” як важливого елементу загальноєвропейської культури.	2
4	Тема 4. Основні етапи розвитку Конституції України	Політикоправова характеристика пам'яток правової думки та основних конституційних проектів і актів України попередніх етапів національної історії:	2
5	Тема 5. Загальні засади конституційного ладу України	Поняття, сутність та система загальних засад конституційного ладу в Україні.	2
6	Тема 6. Конституційно-правовий статус людини і громадянина	Поняття і сутність правового статусу особи в державі. Основи правового статусу людини. Принципи основ правового статусу особи.	2
7	Тема 7. Громадянство в Україні	Поняття і сутність громадянства.	2
8	Тема 8. Статус іноземців, біженців та осіб без громадянства в Україні	Особливості правового статусу в Україні іноземців та осіб без громадянства. Інститут притулку. Конституційно-правовий статус біженців в Україні.	2
9		Законодавство, що регулює статус біженців в Україні. Міжнародні норми у сфері надання статусу біженця.	2
10	Тема 9. Територіальний устрій України	Територіальний устрій як категорія конституційного права.	2
11	Тема 10. Конституційно-правові форми народовладдя в Україні	Форми безпосереднього волевиявлення українського народу.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
12	Тема 12. Верховна Рада як єдиний орган законодавчої влади в Україні	Правова природа парламенту держави, його місце і роль у системі органів держави. Парламент та парламентаризм.	1
13	Тема 13. Президент України – глава держави	Правова природа, соціальне призначення і політична роль інституту глави держави (зумовленість формою державного правління, одноособовий та колегіальний глава держави, місце глави держави в системі органів державної влади тощо). Формування інституту глави держави в Україні.	1
Всього			24

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
Всього			

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 2. Конституція України – основне джерело конституційного права	Характеристика законів, інших нормативно-правових актів, які є джерелами конституційного права	2
2	Тема 4. Періодизація розвитку конституційно-правової думки в Україні	“Руська правда” Ярослава Мудрого, Литовські статuti, Конституція Пилипа Орлика, “Начерки Конституції Республіки” Григорія Андрузького, “Проект оснований устава українського общества “Вольний Союз” – “Вільна Спілка” Михайла Драгоманова, конституційний проект Михайла Грушевського 1905 року, універсали Української Центральної Ради, конституційне законодавство Української Народної Республіки, Західноукраїнської Народної Республіки, Української Гетьманської Держави, Карпатської	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		(Закарпатської) України, Української РСР та ін.	
3		Сучасний розвиток Конституції України. Теоретичні питання, що стосуються реалізації норм Конституції (поняття, характерні ознаки, форми реалізації – дотримання і реалізація).	2
4	Тема 5. Права людини і суверенітет народу як основа українського державотворення.	Конституційні засади політичної та ідеологічної різноманітності суспільного життя. Ідеологія українського державотворення.	2
5		Конституційні засади політичної та ідеологічної різноманітності суспільного життя. Ідеологія українського державотворення.	2
6	Тема 6. Поняття і юридична природа основних прав, свобод і обов'язків.	Система основних прав і свобод людини і громадянина: політичні, громадянські, економічні, соціальні, культурні та екологічні.	2
7		Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні.	2
8	Тема 7. Громадянство і підданство.	Особи з подвійним громадянством.	2
9		Політико-правовий огляд становлення й еволюції інституту громадянства в Україні.	2
10	Тема 8. Особливості правового статусу в Україні іноземців та осіб без громадянства	. Інститут притулку. Конституційно-правовий статус біженців в Україні.	2
11	Тема 9. Територія держави як об'єкт конституційно-правового регулювання.	Конституційно-правовий статус кордонів держави, територіальна юрисдикція. Державна територія України (поняття, основні етапи формування, проблема співвідношення державної території з українською етнічною територією). Державний кордон України. Україна – унітарна держава.	2
12	Тема 10. Способи формування	Народне обговорення	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	державних органів: вибори, призначення, спадкування, їх вплив на соціально-політичну природу і статус державних органів.	найважливіших питань суспільного і державного життя. Дорадче опитування громадян. Збори громадян та інші форми визначення громадської думки.	
13		Відкликання народних депутатів України, депутатів та голів місцевих рад. Звернення громадян. Порядок розгляду пропозицій, заяв і скарг громадян.	2
14	Тема 11. Конституційно-правові засади організації та діяльності органів державної влади в Україні	Поняття та основні ознаки органу державної влади. Конституційний статус органу державної влади. Конституційна система і види органів державної влади.	2
15	Тема 12. Становлення парламентаризму в Україні	Конституційно-правовий статус Верховної Ради України: порядок формування, строк повноважень, дострокове припинення діяльності, структура, повноваження, форми роботи	2
16	Тема 13. Місце і роль Президента України в конституційній системі України.	Порядок обрання, строк повноважень: причини та умови дострокового припинення повноважень, присяга Президента України.	2
17	Тема 14. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади, інші органи виконавчої влади	Правова природа уряду – Кабінету Міністрів України, його місце в системі органів державної влади.	2
18	Тема 15. Верховний Суд України та інші суди загальної юрисдикції	Конституційно-правовий статус і соціальне призначення органів судової влади. Судова система України.	2
Всього			36

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1			
2			
Всього			

б)Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Методологія науки конституційного права. Функції та методи дослідження.	Конституційне право як навчальна дисципліна. Конституційне право та інші дисципліни конституційно-правового циклу	6
2	Тема 2. Конституція України – основне джерело конституційного права.	Характеристика законів, інших нормативно-правових актів, які є джерелами конституційного права.	6
3	Тема 4. Суб'єкти реалізації Конституції України.	Пряма й опосередкована дія конституційних норм. Правова охорона Конституції України (поняття, зміст та характерні ознаки). Порядок внесення змін до Конституції України	6
4	Тема 5. Державно-правові ознаки суверенітету.	Державні символи України (Державний герб України, Державний прапор України, Державний гімн України) та інші атрибути української державності (офіційна назва Української держави, державна мова, столиця, національна грошова одиниця, національні свята, державна печатка, державні нагороди тощо); питання їх належного нормативноправового закріплення, регулювання та охорони.	6
5	Тема 7. Порядок набуття та припинення громадянства України.	Органи, які розглядають питання, пов'язані з громадянством України. Порядок розгляду справ з питань громадянства України, виконання рішень з питань громадянства України	4
6	Тема 8. Конституційно-правовий статус біженців в Україні.	Законодавство, що регулює статус біженців в Україні. Міжнародні норми у сфері надання статусу біженця.	4
7	Тема 9. Державний кордон України. Україна – унітарна держава	Державна територія України (поняття, основні етапи формування, проблема співвідношення державної території з українською етнічною територією).	6

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
8	Тема 10. Призначення виборів.	Виборчі округи, виборчі дільниці, виборчі комісії, списки виборців. Висунення кандидатів, суб'єкти права висунення кандидатів. Гарантії діяльності висунених кандидатів.	6
9	Тема 11. Конституційні принципи організації та діяльності органів державної влади.	Чинники, що впливають на формування системи органів державної влади: форма правління, форма політичного правління, форма державного устрою, доктрина поділу влади, досвід державного будівництва, національні традиції державотворення та ін.	4
10	Тема 12. Голова Верховної Ради України, його заступники.	Постійні комітети, тимчасові комісії та інші органи Верховної Ради України. Депутатські групи та фракції.	4
11	Тема 13. Повноваження Президента України, їх класифікація.	Акти Президента України, їх контрасигнація. Адміністрація Президента України, її правовий статус.	4
12	Тема 14. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади.	Прем'єр-міністр України, віце - прем'єр-міністри України і міністри України.	2
13	Тема 15. Суд загальної юрисдикції: конституційно-правові засади утворення та функціонування.	Спеціалізовані суди.	2
Всього			60

3.2.2. ЗАОЧНА

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем							
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.	
Тема 1. Конституційне право як галузь права, наука і начальна дисципліна	12	2	-	-	-	10	
Тема 2. Джерела конституційного права	8	2	-	-	-	6	
Тема 3. Теоретичні основи Конституції України	6	-	-	-	-	6	
Тема 4. Основні етапи розвитку Конституції України	8	2	-	-	-	6	
Тема 5. Загальні засади конституційного ладу України	12	2	-	-	-	10	

Назви змістових модулів і тем							
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.	
Тема 6. Конституційно-правовий статус людини і громадянина	11	1	-	-	-	10	
Тема 7. Громадянство в Україні	8	-	-	-	-	8	
Тема 8. Статус іноземців, біженців та осіб без громадянства в Україні	8	-	-	-	-	8	
Тема 9. Територіальний устрій України	6	-	-	-	-	6	
Тема 10. Конституційно-правові форми народовладдя в Україні	6	-	-	-	-	6	
Тема 11. Конституційно-правові засади організації та діяльності органів державної влади в Україні	7	-	-	-	-	7	
Тема 12. Верховна Рада як єдиний орган законодавчої влади в Україні	7	-	-	-	-	7	
Тема 13. Президент України – глава держави	10	-	-	-	-	10	
Тема 14. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади, інші органи виконавчої влади	9	-	-	1	-	8	
Тема 15. Верховний Суд України та інші суди загальної юрисдикції	2	-	-	2	-	-	
РАЗОМ	120	9		3		108	

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Конституційне право як галузь права, наука і начальна дисципліна	Поняття, предмет і метод конституційного права України (далі – конституційне право) як галузі права	2
2	Тема 2. Джерела конституційного права	Характеристика законів, інших нормативно-правових актів, які є джерелами конституційного права	2
3	Тема 4. Основні етапи розвитку Конституції України	Пряма й опосередкована дія конституційних норм. Правова охорона Конституції України (поняття, зміст та характерні ознаки). Порядок внесення змін до Конституції України	2
4	Тема 5. Загальні засади конституційного ладу України	Конституційні засади політичної та ідеологічної різноманітності суспільного життя.	2
5	Тема 6. Конституційно-правовий статус людини і громадянина	Система основних прав і свобод людини і громадянина: політичні, громадянські,	1

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		економічні, соціальні, культурні та екологічні.	
Всього			9

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 14. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади, інші органи виконавчої влади	Правова природа уряду – Кабінету Міністрів України, його місце в системі органів державної влади.	1
2	Тема 15. Верховний Суд України та інші суди загальної юрисдикції	Спеціалізовані суди.	2
Всього			3

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
Всього			

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1			
2			
Всього			

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Конституційне право як навчальна дисципліна.	Конституційне право та інші дисципліни конституційно-правового циклу	10
2	Тема 2. Нормативно-правові акти, які є джерелами конституційного права	Характеристика законів, інших нормативно-правових актів, які є джерелами конституційного права	6
3	Тема 3. Теоретичні основи Конституції України	Історико-культурні та соціально-економічні передумови виникнення інституту „основного закону (lex fundamentalis) держави” як важливого елементу загальноєвропейської культури	6
4	Тема 4. Основні етапи	Пряма й опосередкована дія	6

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
	розвитку Конституції України	конституційних норм. Правова охорона Конституції України (поняття, зміст та характерні ознаки). Порядок внесення змін до Конституції України	
5	Тема 5. Загальні засади конституційного ладу України	Конституційні засади політичної та ідеологічної різноманітності суспільного життя.	10
6	Тема 6. Конституційно-правовий статус людини і громадянина	Поняття і сутність правового статусу особи в державі.	10
7	Тема 6. Основи правового статусу людини.	Принципи основ правового статусу особи.	8
8	Тема 8. Статус іноземців, біженців та осіб без громадянства в Україні	Біженці та громадянство в Україні	8
9	Тема 9. Територіальний устрій України	Державна територія України (поняття, основні етапи формування, проблема співвідношення державної території з українською етнічною територією).	6
10	Тема 10. Конституційно-правові форми народовладдя в Україні	Виборчі округи, виборчі дільниці, виборчі комісії, списки виборців. Висунення кандидатів, суб'єкти права висунення кандидатів. Гарантії діяльності висунених кандидатів.	6
11	Тема 11. Конституційно-правові засади організації та діяльності органів державної влади в Україні	Чинники, що впливають на формування системи органів державної влади: форма правління, форма політичного правління, форма державного устрою, доктрина поділу влади, досвід державного будівництва, національні традиції державотворення та ін.	7
12	Тема 12. Верховна Рада як єдиний орган законодавчої влади в Україні	Постійні комітети, тимчасові комісії та інші органи Верховної Ради України. Депутатські групи та фракції.	7
13	Тема 13. Президент України – глава держави	Акти Президента України, їх контрасигнація. Адміністрація Президента України, її правовий статус.	10
14	Тема 14. Правова природа уряду – Кабінету Міністрів України.	Правова природа уряду – Кабінету Міністрів України, його місце в системі органів	8

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		державної влади.	
Всього			108

4.Форми та методи викладання, навчання і оцінювання

4.1. Форми та методи поточного викладання: студентоцентрований, проблемно-орієнтований, професійноорієнтований, комунікативний, міждисциплінарний підходи до навчання.

Викладання проводиться у вигляді лекцій, практичних занять, семінарів, роботи в малих групах, проведення індивідуальних занять, консультації з викладачами, самонавчання в системі Moodle.

4.2. Форми та методи поточного контролю: тестування, вибіркоче усне опитування перед початком занять, фронтальне опитування за картками, фронтальна перевірка домашнього завдання, письмове опитування (розв'язування індивідуальних завдань), письмова контрольна робота.

4.3. Форми та методи поточного контролю підсумкового контролю: диференційований залік.

5. Засоби діагностики результатів навчання

Диференційований залік.

6.Розподіл балів, які отримують студенти

6.1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Коледжу), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Коледжу	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення нормативних і вибіркочих дисциплін:

6.2.1. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку/ екзамену (для заочної форми навчання):

Залік:

Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)			Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів) або Залік
40 %			60 %			100
T1.....		T10	T11...			T15

6.2.2. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку/ екзамену (для заочної форми навчання):

Залік:

Змістовий модуль				Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів) або Залік
МКР		Підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення		
60 %		40 %		100
T1...	T10	T11...	T15	

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1. Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2 Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Плани занять, конспекти лекцій.
3. Перелік основної та додаткової літератури.
4. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з комплектами завдань.
5. Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо.
6. Засоби поточного контролю.
7. Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань з дисципліни.
8. Електронний підручник.

9. Методичні розробки для проведення окремих занять.
10. Відеофрагменти з тем навчальної дисципліни.

9. Рекомендовані джерела інформації

9.1. Нормативно-правова база

1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.
2. Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001 р. № 2235-III. Дата оновлення: 19.02.2016.
<https://zakon.rada.gov.ua/go/2235-14> (дата звернення: 30.11.2019)
6. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 17.01.2012. №25-26. Ст. 131
7. Сімейний Кодекс України : Закон України від 10.01.2002 р. №2947-III. *Відомості Верховної Ради України*. 28.08.2018. № 2475. Ст. 135 .
8. Цивільний Кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 18.01.2013. № 42-12. Ст. 356
9. Про відпустки : Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96. Дата оновлення: 01.01.2019.
<https://zakon.rada.gov.ua/go/504/96-%D0%B2%D1%80>
(дата звернення: 30.10.2019).
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. додаток до № 51. Ст. 1122.
11. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 07.10.2010 р. № 2591-VI. Дата оновлення: 02.03.2014.
<https://zakon.rada.gov.ua/go/2591-17>(дата звернення: 30.08.2018).
12. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01.08.1993 р. № 3356-XII. Дата оновлення: 16.10.2012.
<https://zakon.rada.gov.ua/go/3356-12> (дата звернення: 30.08.2018).
13. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. Дата оновлення: 11.01.2019.
<https://zakon.rada.gov.ua/go/586-14> (дата звернення: 30.08.2018).
14. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995р. №108/95-ВР. Дата оновлення: 01.01.2017.
<https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 30.10.2019).
15. Про центральні органи виконавчої влади Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. Дата оновлення: 01.01.2019.
<https://zakon.rada.gov.ua/go/3166-17>(дата звернення: 30.10.2019).

9.2. Основна література

16. Конституційне право України: підруч. / За ред. В.Ф. Погорілка. Київ : Наук. думка, 2005. с. 258.
17. Кравченко В.В., Сербан Ф.І. Конституційне право України (Темат. словн. термінів та визначень): навч. посібник. Київ : 2016. с. 345

9.3. Допоміжна література

9.4. Інформаційні ресурси

